

สรุปเนื้อหาภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถาม จากเรื่องโดยเลือกตอบ ถูก หน้าข้อที่ถูก
หรือ ผิด หน้าข้อที่ผิด

.....๑. ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นผลงานของเจ้าฟ้า
ธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์

.....๒. เจ้าฟ้ากุ้ง ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเมื่อตามเสด็จสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวบรมโกศโดยชลมารคไปนมัสการพระพุทธบาท จ.สระบุรี

.....๓. คำว่าธารทองแดง เป็นชื่อลำน้ำที่เขาพระพุทธบาท
บริเวณนี้เป็นที่ตั้งพระตำหนักธารเกษม ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอยู่หัว

.....๔.. ลักษณะคำประพันธ์ แต่งด้วยกาพย์ยานี ๑๑ หนึ่งบท
สลับกับโคลงสี่สุภาพหนึ่งบท

.....๕.. ลักษณะฉันทลักษณ์ ของกาพย์ยานี ๑๑ วรรคหน้า มี ๖
คำ วรรคหลังมี ๕ คำ รวมเป็น ๑๑ คำ

.....๖. จุดประสงค์ในการแต่งภาพยี่ห้อโคลงประพาสธาร
ทองแดง เพื่อ ชมสัตว์ป่าที่อยู่ตามข้างทาง

ภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทประพันธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือเจ้าฟ้ากุ้ง ทรงพระนิพนธ์ขึ้นเมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ โดยชลมารคไปมนัสการพระพุทธรูป จ.สระบุรี ทั้งนี้คำว่าธารทองแดงเป็นชื่อลำน้ำที่เขาพระพุทธรูป ที่อยู่ในบริเวณพระพุทธรูป อันเป็นที่รื่นรมย์ด้วยธรรมชาติ มีสัตว์ต่าง ๆ และพันธุ์ไม้ต่าง ๆ อยู่มากมาย

นอกจากนี้ ที่แห่งนี้เป็นบริเวณที่ตั้งพระตำหนักธารเกษม ที่มีมาตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ในหนังสือปริทรรศน์แห่งวรรณคดีไทยของ "นายตารา ณ เมืองใต้" ซึ่งเรียบเรียงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ เรียกชื่อวรรณคดีเรื่องนี้ว่า "ภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง" ตามลักษณะคำประพันธ์และเนื้อเรื่อง

ต่อมาเมื่อกรมศิลปากรอนุญาตให้นำเรื่องนี้ไปพิมพ์รวมกับพระนิพนธ์เรื่องอื่นของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร เพื่อเผยแพร่ในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาเลวณิศธรรมวิทักษ์ (เยียม เลวณิศ) ใน พ.ศ. ๒๕๐๕ ก็ได้เขียนคำนำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้เรียกชื่อว่า นิราศ โดยเทียบกับชื่อพระนิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งที่แต่งคู่กันคือ ภาพย์ห่อโคลงนิราศธารโศก ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเรื่องนี้มีชื่อว่าภาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง และเข้าใจเช่นนี้มาจนกระทั่งปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในหนังสือเรียนวรรณคดีวิจักขณ์จะใช้ชื่อเดิมว่า ภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ลักษณะคำประพันธ์ ภาพย์ห่อโคลง

คำประพันธ์ประเภทภาพย์ห่อโคลง มีลักษณะทางฉันทลักษณ์ดังนี้ ขึ้นต้นด้วยภาพย์ยานี ๑ บท แล้วตามด้วยโคลงสี่สุภาพ ๑ บท ใจความเหมือนกัน ภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง นั้นมีภาพย์ยานีและโคลงสี่สุภาพรวม ๑๐๘ คู่ และโคลงปิดท้ายมี ๒ บท

จุดประสงค์ในการแต่ง เป็นบทชมธรรมชาติ เพื่อความเพลิดเพลินในการเดินทาง